gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Concept-Economische Agenda Nij begun
Datum: 9 april 2025
Agendapunt: 10
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-houder(s): Wethouder E. Dijkhuis
Steller: Abbink, Peter
Zaaknummer: Z.HHL.083814

1. Samenvatting
De door het Rijk aangestelde kwartiermaker Economische Agenda Nij begun, Jakob Klompien, heeft met zijn team, mede op basis van input vanuit lokale en regionale overheden, onderwijs- en kennisinstellingen, ondernemers en experts een concept-Economische Agenda Nij begun opgesteld. Deze agenda zal naar verwachting een belangrijke impuls geven aan de ontwikkeling van de regionale economie en arbeidsmarkt van Groningen en Noord-Drenthe voor de komende 30 jaar.

Als College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Het Hogeland zien wij de voorliggende concept-Economische Agenda – de daarin verwoorde doelen, generieke en thematische inzet, de voorwaarden, de voorgestelde uitvoeringstructuur, het langjarig commitment en het forse investeringsbudget - als een goede basis die aansluit bij onze eigen ambities en bij onze overtuigingen. Een goede basis om structurele impulsen te geven aan de brede welvaart.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit
Wij stellen aan u voor om als volgt te besluiten:
een zienswijze in te dienen op de bijgevoegde concept-Economische Agenda Nij Begun, bestaande uit een steunbetuiging en een aantal uitvoeringssuggesties, conform voorstel.

Nadere toelichting:
Het betreft geen zienswijze waarin de opstellers worden gewezen op tekortkomingen of hiaten in de concept-Economische Agenda, maar een steunbetuiging en - passend bij de proactieve grondhouding van onze gemeente - een aantal suggesties vanuit onze gemeente hoe uitvoering te geven aan de concept-Economische Agenda. De deadline voor het indienen van een zienswijze is 24 april 2025. In de toelichting onder 5.1. in deze brief doen wij een aantal suggesties voor uw zienswijze.

Uiteraard is het aan u om anders te besluiten. U kunt besluiten om geen zienswijze in te dienen, of om onze suggesties in uw zienswijze niet of slechts gedeeltelijk over te nemen.

3. Inleiding
Op 25 april 2023 is de kabinetsreactie 'Nij Begun' gepubliceerd als antwoord van het kabinet op het parlementaire enquêterapport 'Groningers boven gas'. De kabinetsreactie wordt langs de vier onderstaande agenda's in gezamenlijkheid uitgewerkt door het Rijk en de regio Groningen en Noord-Drenthe. De uitvoering van de agenda's wordt gemonitord via de Staat van Groningen.

- Herstel van Groningen
- Isolatie agenda
- Sociale agenda
- Economische agenda

De voorliggende brief gaat over de Economische agenda. Recentelijk is de concept-Economische agenda opgeleverd. Hierbij wordt u als volksvertegenwoordiging in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de concept-agenda.

Wat staat er in de Economische Agenda?
Het strategische doel van de Economische agenda is om - samen met de sociale agenda - de brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe in 30 jaar op ten minste het landelijk gemiddelde te krijgen. In de voorliggende concept-Economische agenda staat welke bijdrage de agenda levert om dit te bereiken. De Economische Agenda is een investeringskader voor de inzet van de 100 miljoen euro per jaar, voor de komende dertig jaar. In welke vakgebieden, sectoren en innovaties de economische groei de komende tien, twintig of zelfs dertig jaar plaats gaat vinden is nu nog niet te voorspellen. Daar houdt de Economische Agenda rekening mee. Deze agenda jaagt aan, stimuleert en stelt geld beschikbaar. Keuzes in deze agenda zijn in deze agenda zijn naast de inbreng van inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en vele organisaties in Groningen en Noord-Drenthe (mede) gemaakt op basis van een ambitieus toekomstbeeld en regio analyses van bureau Louter, Rabo Research, CBS, Atlas Research en een arbeidsmarktanalyse.

De kern van de agenda is de beschrijving van de inhoudelijke onderwerpen waar de agenda zich op richt. Dit gaat om vier generieke en vijf thematische onderwerpen. De vier generieke onderwerpen zijn: (1) onderwijs, kennis en arbeidsmarkt, (2) ruimte voor bedrijvigheid, (3) digitalisering en (4) profilering. Bij de vijf thematische onderwerpen gaat het om: (1) energie, (2) gezondheid, (3) landbouw, (4) industrie en (5) vrijetijdseconomie. Dit zijn onderwerpen waar de regio sterk in is of waar grote kansen liggen. In de agenda staat per onderwerp benoemd waar de Economische agenda in gaat investeren, maar er is ook benoemd wat de agenda niet gaat doen.

Het document sluit af met een beschrijving van de hoofdlijnen van de uitvoeringsstructuur die benodigd is om de agenda uit te voeren. De Economische agenda vraagt een andere manier van samenwerken met betrokkenheid van overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Samenwerking met heldere, formeel vastgelegde verantwoordelijkheden, borging van de democratische legitimiteit en flexibiliteit om in te spelen op onvoorziene kansen. De uitvoeringsstructuur zoals beschreven in de agenda, is gebaseerd op een onafhankelijk advies van bureau Berenschot, zie hiervoor het bijgevoegde rapport (bijlage 3). De uitvoeringsstructuur zal nader uitgewerkt moeten worden, waar u als volksvertegenwoordiging een belangrijke rol in speelt. Hier komen we verderop in deze brief op terug.

Totstandkoming agenda
De concept-Economische agenda is tot stand gekomen op basis van uitgebreide contacten met overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers, jongeren en (andere) inwoners. Dit vond plaats op basis van individuele gesprekken, groepsgesprekken en bijeenkomsten die door de kwartiermaker en/of door (partner)organisaties in de regio zijn georganiseerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van onderzoeken, analyses en andere relevante literatuur om de agenda een stevig onderbouwd fundament te geven.

In de concept-Economische agenda is voortgebouwd op de uitgangspunten die de kwartiermaker op 9 juli 2024 heeft gedeeld en op de concept-doelen die op 22 oktober 2024 zijn gepubliceerd. De doelen zijn verrijkt op basis van de reacties die zijn binnengekomen vanuit de consultatie van u als volksvertegenwoordiging en de reacties die inwoners en partijen hebben gegeven via de Stem van de provincie Groningen. U hebt overigens op ons advies geen reactie gestuurd op de concept-doelen. Ons argument was dat daar geen reden voor was omdat de doelen goed aansluiten bij onze ambities.

3.2 Bevoegdheid raad
N.v.t.

3.3 Wettelijk of beleidskader
Vanuit uw kader stellende en controlerende rol wordt u in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de concept-Economische Agenda Nij begun. Deze agenda wordt naar verwachting een belangrijke pijler voor de ontwikkeling van de economie en arbeidsmarkt van de gemeente Het Hogeland en de hele regio Groningen en Noord-Drenthe en tevens een kader voor ons economisch beleid en regionale samenwerking.

U kunt tot **24 april 2025** reageren op de voorliggende concept-agenda. Om tot een mening te komen, reiken wij u de volgende mogelijkheden aan:

- U krijgt via uw griffie een link naar een informatievideo met daarin een toelichting op de concept-Economische agenda;
- U krijgt de mogelijkheid om deel te nemen aan een inloopbijeenkomst op dinsdag 25 maart 2025 om daar uw vragen te stellen over de concept-agenda. De details van de inloopbijeenkomst worden op korte termijn via uw griffie met u gedeeld.

3.4 Historische context
Zie de toelichting in de inleiding.

4. Beoogd resultaat (of effect)
Indiening van een zienswijze van de Raad van de gemeente Het Hogeland waarin u enerzijds uw steun betuigt aan de concept-Economische Agenda en anderzijds suggesties doet voor de uitvoering.

5. Toelichting
5.1. Onze suggesties
Meer concreet stellen wij u voor om een zienswijze op te stellen waarin u de volgende punten opneemt als suggesties:

- Noem dat u de concept-Economische Agenda Nij begun onderschrijft en dat u dit als een mooie basis ziet om een stevige impuls te geven aan de brede welvaart van Het Hogeland en de hele regio Groningen en Noord-Drenthe.

- Verzoek om in de Economische Agenda *expliciet* op te nemen dat de twee snelheden op het gebied van brede welvaart waarnaar wordt gerefereerd op pagina 11 niet alleen gelden *tussen* gemeenten, maar ook *binnen* gemeenten. Afstand tot de stad Groningen is een beter onderscheidend criterium dan gemeentegrenzen.
- Geef aan dat u begrijpt dat de middelen van de Economische Agenda Nij begun niet ingezet gaan worden voor infrastructurele projecten, maar vraag het team-Klompien wel om zich in te spannen om investeringen in de infrastructuur van en naar en binnen de regio vanuit andere middelen te verkrijgen. Dit is in lijn met het startdocument van december 2023, opgesteld door het Rijk en regionale overheden, en wat in de concept-Economische Agenda staat op pagina 25, waarin goede bereikbaarheid en toekomstbestendige fysieke infrastructuur als belangrijke randvoorwaarde voor economische ontwikkeling wordt genoemd.
- Verzoek om op het gebied van investeringen in infrastructuur vanuit de Economische Agenda – binnen een bepaalde bandbreedte - wel een uitzondering te maken voor energie infrastructuur. Juist deze regio – met de al bestaande uitgebreide infrastructuur – biedt kansen om deze met *relatief* bescheiden investeringen uit te breiden en aan te passen voor een duurzame economische ontwikkeling. Concreet denken wij aan het verminderen van de onrendabele top bij de aanleg van lokale aftakkingen van een warmtenet tussen de Eemshaven en de stad.
- Verzoek om vanuit de economische agenda niet alleen te investeren in projecten, maar ook in beheer en exploitatie. Dit om te voorkomen dat de potentie van veelbelovende en innovatieve, maar in de eerste periode kwetsbare initiatieven, niet de tijd krijgen om als vliegwiel te fungeren.
- Verzoek om vanuit de Economische agenda ook investeringen mee te nemen die nodig zijn om de waterrecreatie in onze provincie en gemeenten een impuls te geven.
- Verzoek om te investeren in (al dan niet eenmalig) achterstallig onderhoud en verduurzaming van gebouwd erfgoed, onder voorwaarde dat dit leidt tot een impuls aan de economische en sociale structuurversterking en arbeidsmarkt (in feite dat dit meer bijdraagt aan de doelen van de Economische Agenda). Dit kan bijvoorbeeld zijn door een nieuwe functie van dat erfgoed of een kwalitatieve en/of kwantitatieve versterking van de functie (zoals uitbreiding aantal bedden voor toeristische overnachtingen).

5.2 Argumenten/motivering
De voorliggende concept-Economische Agenda is naar onze mening een mooie basis om structurele impulsen te geven aan de economie en arbeidsmarkt van Het Hogeland en Noord-Nederland. Een agenda die aansluit bij onze ambities. Hier past een zienswijze bij vanuit de gemeenteraad van de gemeente Het Hogeland, waaruit de voor onze gemeente kenmerkende positieve en proactieve grondhouding naar voren komt.

5.3 Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking
Niet van toepassing.

8. Vervolgtraject
U hebt tot 24 april 2025 de gelegenheid om uw zienswijze in te dienen. Vervolgens wordt uw zienswijze – alsmede eventuele zienswijzen van andere overheden en andere betrokkenen – meegenomen in de besluitvorming over aanpassingen in de concept-Economische Agenda.
Volgens de huidige planning wordt de Economische Agenda op 20 mei 2025 definitief vastgesteld door de Groningse en Noord-Drentse overheden en het Kabinet.

8.3 Communicatie
Wellicht ten overvloede want dit hebben wij al genoemd onder punt 3.3.:

- U krijgt via uw griffie een link naar een informatievideo met daarin een toelichting op de concept-Economische agenda;
- U krijgt de mogelijkheid om deel te nemen aan een inloopbijeenkomst op dinsdag 25 maart 2025 om daar uw vragen te stellen over de concept-agenda. De details van de inloopbijeenkomst worden op korte termijn via uw griffie met u gedeeld.

Bijlage(n):

1. Concept-Economische Agenda Nij Begun
2. Advies governance Economische Agenda
3. Advies monitoring Economische Agenda
4. Concept-zienswijze Economische Agenda Nij Begun

Winsum, 4 maart 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,	Burgemeester,
Paul van Vilsteren	Henk Jan Bolding